

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 3.

Indult Bétsből, Pénteken, Július' 10-dikén, 1829.

Marokkó.

A' Ts. K. Austriai Udvar és Marokkói Országlószék között már 1785 ban egy Béke- és Kereskedési-Tractatus kötött, melly 1805-ben megújított és örök időkre megerősítetett. Ezen hosszú idő lefolyta alatt semmi panasz vagy kedvetlen történet nem háborítá a' költsönös egyetértést. Anhyival váratlanabbul kellett annakokáért esni, midőn a' mult 1828 Eszt. Augustus Havának elején egy gazdag teherrel megrakodott Ausztriai Kereskedő Hajó (Veloce, Kapitány Blasinich) melly Triestből Brasiába indult, Rádixhoz közel egy Marokkói Hadihajótól elfogattatott, és a' Rabati Kikötőbe vitettetett. Az említett Hajón lévő népek, melly a' Kapitányból és 12 Hajós legényből állott, mind az elfogattatás alkalmatosságával mind későbbben a' Marokkói Statusokban sok és nagy szenvedéseket kellett kiállni, míg végre a' Tanagerben lévő Külső Országi Consuloknak közbenjárására a' nevezett Réves-Városba vitettek, és a' Consuloknak felvígyázatja alá adattattak.

Ő Ts. K. Felsege ezen váratlan esetenek következésében jónak találta Tengeri — Hadának egy Osztályát, Korvét-Kapitány Bandiera vezérlése alatt, a' Gibráltári Szorosságra elküldeni, nem tsak, hogy az Ausztriai Kereskedő Hajókat a' Marokkói Rablóknak minden további megtámadása ellen oltalmazná,

hanem hogy barátságos úton, az említett történetkor az Austriai zászlón elkövetett gyalázatos megsértésért, illendő elégtételt, és ama, békesség idején minden ok nélkül elvett Hajónak portékásától együtt való megtérítését kívánja, és egyszersmind a' barátságos egybeköttetést a' két Statusok között az 1805-iki lábra vissza-állítsa. E' végre mellé rendeltetett a' Hajós Vezérnek Követségi Tanácsos Pflügl Úr, mint második Kiküldött, és a' szükséges Meghatalmazó levelek a' közös alkudozásokra nekik megadattattak. Legelső lépése KorvétKap. Bandierának az Austriai foglyoknak megszabadítására volt intézve; és az az állhatatosság, mellyel ezen előleges pontnak tellyesítését Ausztria részéről mindeneknek előtte sürgette, tzelját el is érte. Kapitány Blasinich és Hajós legényei kiadattak; és a' Marokkói Szultánnak egyedül ezen dologban Tanagerba jött első Ministere Ben Gelun Úrának nevében általnyújtott a' Ts. K. Kiküldötteknek, egy Nyilatkoztatást, mellyben a' Marokkói Hajós Tisztnek tette, a' ki a' Veloce-t elfogta, mint önn-hatalmaskodás felette kárhoztattatik, lejendő büntetése megígértetik, és egyszersmind a' Szultánnak készsége az elebbi barátságoknak megújítására kijelentetik.

Reménységet látszott ez nyujtani, az Ausztria többi helyes kívánságainak tellyesítéséhez is. De alig említették,

az Ausztriai Kiküldöttek a Hajónak vizsgálata adattatását és a kárnak illendő megtérítését, midőn a Marokkói Országlovszéknek Biztosai hangjokat megváltoztatták, és mind egyiket mind másikat semmisen okoltnál fogva magokról elvetni igyekeztek.

Az Ausztriai Kiküldöttek, mind inkább inkább látván, hogy az ellenkező fél csak azt akarja, hogy időt nyerjen és őket tartóztassa, végre, minekutánna minden józan és megegyező okokat kimerítettek, April. 22-ken Ben Gelun Ministerhez egy Nyilatkoziatást küldöttek, mellyben egy bizonyos — a Szultán távol létehez mért — idő alatt, az említett igazságos kívánságra nézve, végső feleletet kívántak a Szultántól.

A kiszabott idő elmúlt; és több napokkal az után tudták meg az Ausztriai Kiküldöttek, hogy a Marokkói Országlovszék, a nélkül, hogy őket csak feleletre is méltóztatná, felre vetette kívánságait.

Illyen környüállások között kéntelen volt a Ts. K. Osztályos-Vezér a keze alatt lévő hadi eszközökhöz nyulni, hogy erőszak által venné meg, a mitbarátságos uton kívánt vala megnyerni. E végre, egybeszedvén Hajóit (Carolina Korvét, Adria Korvét, Veneto Brigg, és Enrichetta Golette) Jun. 2-ken hajnalban a Larasi tengerszélen megszállott, hogy az ottani Kikötőben fekvő Marokkói Rablóhajókra reá rontson.

Laras Városa (a Marokkói Nyugoti parton, 9 mértföldre Tangertől délfele) egy dombnak meredek oldalán fekszik; mellynek tövét a Luccos vize mossa. A domb teteje tornyokkal és erős batteriákkal vagyon megrakva; más rendbéli batteriák lejjebb a vízarányon fekszenek, és csak egy újonnan hányt sántz vagyon közel a városhoz. Minnelötte a víz a tengerbe ömlenék, egy szé-

les mofsáros lapályt borít el, mellyet a tengertől egy földtsúts választ. A földtsúts hegye Laras felé nyúlik, és a Luccos torkolatja éppen közöttök (a Város, és a földtsúts hegye között) van. Ez a földszorosa formálja a partot, és nem egyéb, mint egy felmértföldnyi hosszúságú fél meredek homok torlás, mellynek oldalai tserjékkal vannak be növe.

A Ts. K. Osztályos-Kommandírozó, hogy ezen helynek, mellyről eddig hibás és hijános tudósítatása vala, igazi felkvését voltaképpen kitanulhatná, Jun. 3-kára viradóra éjjel sajkára ülven elkezdte a tájékat szemügyre venni, a szárazhoz a mennyire csak lehetett közelítvén. Lárma-tűz gyújtatott a part hosszában, és az Öröknék időről időre megújított Kiáltásaik jelentették, hogy az Arabsok ébren és talpon állanak.

Jun. 3-ken reggel megtudta a Ts. K. Osztályos Vezér a Spanyol halászoktól, hogy az ellenség várja ugyan a megtámadtatást, de még eddig kevés Oltalomkészületeket tett; hogy a Luccos torkolatjánál vasmatskán álló Hajó nem Marokkói Brigg, mellyet a Kikötőnek védelmezésére gondoltak lenni oda parantsolva, hanem egy Anglus Hereskedőhajó, és végre, hogy a tengerbe nyúló földtsúts háta megett nem egy hanem két Marokkói-rablóhajó fekszik vasmatskán. Mind ezen tudósítások a Vezértelhatározták, hogy Operatioját egyszerre elkezdje.

Az idő szép volt, a nap tellyes fényjében ragyogott; a tenger tsendes volt. A Kommandírozó parantsolatot adott, hogy a Carolina, Adria, és Veneto hotsássanak el hét sajkát (mindeniket egy ágyúval felfegyverkezettvén) mellyeken a nevezett három Hajóról, a Rakétások, Tengeri Katonák, és fegyveres Hajós legények a szárazra kiszállhassanak. A kiszálló katonaságnak száma 156-

ra ment, ide számlálván a Vezér-tisztet Major Zimburgot, az alatta levő 5 Tisztekkal és 6 Kadétokkal. A kiszállítás után ezeknek a homoktorlásról egyenesen a Marokkói Hajók felé kellett indulniok és azokat rakéták által felgyújtván ismét a Hajóra vissza térniük. Délben öszvegyűlt a kiszálló katonaság a Carolina körül, mellynek Vezére Major Bandiera őket a hartzra buzdította, és — az indulásra jelt adott. A sajkák egy fertály óra alatt a partnál voltak és az ellenség, melly a várnak batteriáiból reájok tüzeltetett, hennék semmi kárt nem tett. De minthogy a sajkák, víz apadás lévén, egészen közel a szárazig ki nem mehettek: a katonák és Hajóslegények a tengerbe ugrottak, és fegyvereiket fejeken tartván, a partra kitzták. A ki szállás minden ellent állás nélkül megesett. Mert az Arabsok, a kik azt várták, hogy a város, nem pedig a két, őrizet nélkül hagyatott Hajó, fog megtámadtatni, tsak a város és dombokat rakták meg lovas és gyalog fegyveresekkel. Volt ugyan a földtsúts déli Oldalára is egy meglehetős számos sereg kirendelve, de az helyéből meg sem mozgult. A ki szállott kisdéd-sereg, minekutánna, szárnyait kiküldött puskás-örök (Pikétek) által fedezvén, a part tetejét, a honnan a Marokkói hajókat löni lehetett, elérte: a rakétások tzelba vették a hajókat, míg a többiek a jobb szárny felől gyülekező ellenségnek felelgettek. Ezen alkalmatossággal Hajós Hadnagy Rudriaffsky, a ki a Puskás-örököt kommandírozta, tsékély sebet kapott. A két Marokkói Brigg, szép egy pár Hajó volt, és jól épült. Az egyik 16 a másik 18 ágyús, mellyek között amaz 50, emez 70 ölre esett az Austriai ágyuktól. Mellettek távolabbszka állott két Frantzia hajó, mellyeket az Algiriak kevésselezeiött elfogattak és őrizetbe a

Marokkóiaknál hagytak. Ezek a közel hozzájuk pusztító tüztől semmitsem szenvedtek, minthogy a Ts. K. Osztályos Vezér Major Zimburgnak különösen meghagyta, hogy ezeket a barátságban lévő Hatalmasságnak hajóit kémellje.

A gyújtó rakéták elsőben is a közelébb eső Brigg ellen botsáttattak, még pedig olly sikeresen, hogy egynehány lövés után a Vitorlák és kötelek már égtek, és a hajó oldalai öszve rongáltattak. De minthogy a tenger-vízzel beitatott fa nem akart lángba kapni, hirtelen két Hajós legény gyújtó eszközökkel megrakodva önként a tengerbe ugrott és a Hajóhoz oda uszván, a rajta levő szurkot és kenderet meggyújtotta, úgy hogy kevés pillantatok mulva a Hajónak legfontosabb és legnagyobb része a lángoknak prédájává lett. Azonközben maga az Osztályos Vezér is 26 emberrel kiszállván, a munka-helyén megjelent, és a másik Brigg az ő szeméi előtt kezdett öszvelövöldöztenni, melly is tsak hamar minden oldalról, különösen a hátulja felől úgy által lyuggattatott, hogy a víz bérohanván alsó felső üregeit betöltötte.

Minekétánna a szerent az Expeditio tzelját érte, és a kiszállott seregetseke, a várbeli ágyú- és kartáts-tüz ellent nem állván, helyét 3 óráig megtartotta: jelt adatott Major Zimburg a visszaterésre, de a melly nem eshetett meg nehézségek nélkül. Mert az Arabsok; látván a kiszállott katonaságnak kevés számát, ebben a pillantatban mindenfelől előtódultak. A városból gyalog és lovas seregek jöttek keresztül a Lucus vizén, és Arsillából (melly falu Tanger és Laras között fekszik) nagy számú tsapat-lovaság nyomult elő, melly a Hajós Hadnagy Schmidt alatt álló és a balszárnyat fedező Pikét-tsapatot erőssen szorongatta. De a rettenhetetlen Tiszt, álló helyét az ellenségnek so-

kasága ellen vitézül megoltalmazta, és azt mind addig tartóztatta, míg a katonaság a Hajóra szállás helyére érkezett.

Azonközben a tenger árja beállván, a sajkáknak mellyekre a Seregnek felülni kell vala, a parthól távolatska kellett magokat tartani, hogy a víz őket a parthoz ne tsapja vagy ki ne vesse; annál fogva a katonák kéntelenek voltak az ellenség szemé láttára, mellyel még a tengerben is hartzoltak, vällig a vízbe menni, hogy a Sajakát elérhessék. Kartáts tüzzel fedezték a sajkák a felülést, és a többek között a kergető ellenségnek egy vezérét lovastól együtt földre terítették. Azok a kevesek, a kik a sajkákat el nem érhatték életüket drágan adták el. Az ellenség vesztességét holtakban és sebesebben, nagyítás nélkül lehet 150-re tenni. Az Ausztriaiak részéről 22 esett el, és 14 megsesbesítetett.

Az alatt míg a kiszállott seregek Operatioikat az ellenség hajói ellen illy szerentsésen kivitték, a Veneto Briggre, melly a Városhoz legközelebb állott, az ellenség tüzesen lövöldözött, de kart benne nem tett, mert a golyóbisok vagy nem értek oda, vagy felette repültek el. A Ts. K. Osztályos Vezér azt a parantsolatot adta ezen Brigg Kommandírozójának Hajós Hadnagy Rocconak, hogy a Városra míg onnan nem tüzelnek, ne löjjon. A válasz, mellyet a Veneto adott az ellenségnek, olyan hatalmas és okosan intézett vala, hogy tsak hamar egy ellenséges batteria öszverontatott és a gyújtó rakéták a Városban sok házakat megkárosítottak.

Délutánni 4 óraker ismét a Hajókon volt a kiszállott Katonaság, és este 6 óraker az egész Hajós sereg Osztály — kivéven a Veneto, melly hátra maradt Rabatnál, a hol egy 6 ágyús Marokkói Hajó felszik — felszedvén vasmatkáit a Gibráltári öbölbe vissza

indult, a hóvá Jun. 7-ikén épségben megérkezett. —

Nagy Britannia.

A bérekesztő beszéd, mellyet a Lord Cancellarius Lord Ellenborough Jun. 24 kén felolvasott a Parlamentben, itt következik: „Lordjaim és Uraim! Ó Felsege parantsolatjából jelentjük Uraságtoknak, hogy a Parlamentben való megjelenés alól ezennel felmentetnek, 's egyszersmind köszönetet mondunk Ó Fge nevében azon szorgalmatos buzgóságért, mellyet az Urak a közjót illető dolgoknak különösen pedig az Ülés elején Ó Fgétől figyelmekbe ajánlott tárgyaknak elővételeiben mutattak. — Ó Fge meghagyása szerént jelentjük, hogy minden Szövetségesek és Külső Hatalmasságok állandóan a béli buzgó kívánságokat bizonyítják, hogy Ó Fgevel békességben és barátságban ohajtanak maradni. — Sajnálja Ó Fge, hogy nem jelentheti Uraságtoknak a Keleti Európai háborúnak elvégződését, de bizonyossá teszszük Uraságtokat, Ó Fge meghagyásából, hogy Ó Fge mindent el fog követni az ellenségeskedés terjedésének megakadályoztatására és a békességnek vissza állítására. — Örömmel tudósítja Ó Fge Uraságtokat, hogy Diplomatikai egybeköttetést az Ottomannus Portával megújítva láthatja. Az Ó Fge és a Frantzia Király Követei visszatéröben vannak Konstántzinápolyba; és minthogy az Orosz Tsászárnak tetszett Szövetségeinek Követeit meghatalmazni, hogy Ó Ts. Fgének nevében is járjanak, ennél fogva a Görög Ország végső Pacificatioját érdeklő alkudozások, a három Hatalmasságoknak, kik a Londoni Tractust alá irták, nevében fognak folytatni. — Ó Legkeresztyénebb Fgének Hadiserege Moreából vissza hívattalott,

kivévén egy kis Osztályt, mely darab ideig ott fog maradni a' rend helyre állításának segítésére amaz Országban, mely oly sokáig nézőhelye volt a' zűrzavarnak és Anarchiának. — Ó Fge felettebb való sajnálkozással veti tekintetét ismét a' Portugalliai Monarchiára; de újonnan kinyilatkoztatja Ó Fge általunk, hogy minden iparkodásait arra fogja intézni, hogy az ellenkező Interesséket megegyeztesse, és félre hárítsa azon rosszakat, mellyek oly terhesen nyomják azon Országot, mellynek boldogsága az Ó Fge gondjának minden időben tárgya tartozik lenni. — Uraim! Alsó Ház! Köszönjük az Ó Fge parantsolatjából az Uraknak, azon pénzt, mellyet a' folyó Esztendei Országos szükségekre adtak, és Ó Fge nevében kinyilatkoztatjuk, hogy az, minden kigondolható kímélésnek tekintetbe vételével, fog kiadattatni. — Uraim! Felső és Alsó Ház! Végezetre jelentjük Ó Felsege parantsolatjából, hogy Ó Fge szívesen reményli, azon fontos rendszabásoktól, mellyeket a' Parlament a' jelenvaló Ülés alatt hozott, az Isteni gondviselésnek áldása alatt Irlandiának megnyugtatasát és azon Ország állapotjának megjavulását; és hogy az egység köteleinek megerősödése által e' nagy birodalomnak különböző részei között, annak hatalmas nevedni és népének boldogsága előmozdittatni fog. — A' Parlament egyébránt a' szokás szerint csak rövid időre, t. i. a' f. E. August. 20. káig oszlattatott el, de a' melly időnek eltélése után új halasztások szoktak hirdettetni.

London, Jun. 27-kén. A' Király Jun. 22-kén Ráptalant (a' mint nevezik a' Vitézi Rend öszvegyűlését) tartott, mellyben Gróf Ashburnham, a' megholt Gróf Liverpool helyébe, a' Térdkötő Rendnek Vitézzévé ültetett. — A' Képlet Indiai Kompánia Direktora Jun.

24-kén nagy vendégséget adtak, Gróf Dalhousie elindulására, a' ki Bengálába mégyen a' Fő Vezérségnek által vételére. Az ebéden minden Ministerek jelen valának.

Az Irlandiai V. Király Hertzeg Northumberland Dublinban ágyban fekvő beteg, köszvényes. — Jun. 20-kán a' Dublini Búza piatz-Házban, O'Connell Ur indításából nagy gyűlés volt, mellyben O'Connell Ur szélesen kiterjeszkedve beszélt azon károkról, mellyek a' mostani (a' szegényebb birtokosokat a' Választástól elzáró) Systemából erednek, és annak szükséges voltáról, hogy az Unio-Aktának visszavételére minden felekezetek egyestiljenek. Sajnálkozott azon a' kevés részvételen, mellyet Hg Northumberland mutat Irlandiának dolgaiban, és egy tányér levesbe esett faszálkával hasonlította egyebet, melly annak mennyiségét ugyan neveli, de minéműségét nem javítja. Mikor a' Hertzeg Irlandiába jött, a' lakosok száma egygyel nevedett, de egyéb változás Irlandia állapotján nem történt. A' mi az ő választatasát illeti, arra nézve örömmel mondhatja, hogy az bizonyos, és annak megakadályoztatása emberi erőnek nem lehetséges.

O'Connell Urnak feljebbi szavaira tzelozva, így szól a' Times: „Beszédjében, mellyet Dublinban tartott, egy hely fordul elő, mellyet szégyenlenic kellene; az t. i. midőn a' legilletlenebb hangon szól, még pedig minden ok nélkül, egy olyan emberről mint az Irlandiai Vice Király, a' ki minden Anglus Lordok között legkevésbbé érdemli, hogy keserű és gyűlöletes észrevételeknek tzelkarikájává tétéssék.

De különbön is, a' mint mostanában viseli magát O'Connell Ur, nem lehet menteni. A' minap Kilrushban Ráptalant tartott, a' (róla nevezett) Sza-

badító-Rendnek tagjaiból, és zöld pántlikákat osztogatott 's nyilván megmondta, hogy addig nem nyugszik, míg az Unio el nem töröltetik, és ha ötlet az Irlandiai nép minden vallás különbség nélkül buzgón oltalmazza, 3 esztendő alatt saját Parlamentje lesz Dublinban.

Az Ocean nevű Kereskedő Hajó, Jun. 5-ikén Terceira mellett jöven, a' D. Miguel Hadihajói feltartóztatták, és megtudván, hogy leveleket viszen, azoknak nagy részét, a' mellyek t. i. Portugallusokhoz szállottak, tőle elszedték.

A' Londoni Városi Tanátsban Jun. 29-kén arról volt szó, nem jó lenne e' az Izraelitákat a' Tanátsba felvenni, mint-hogy azoknak kirekesztése sok terhes bajokat okoz, mellyek ellen a' társaság panaszolkodik. A' Kérdésnek megfontolására egy Bizlosság nevezetett ki.

Spanyol Ország.

A' Király, engedvén népe Kívánságának, elvégezte magában, hogy újra megházasodjék. A' választása Ó Felségének, a' mint hallik, Donna Mária Krisztina Nápolyi Kir. Hertzeg kis Aszszonyra esett: és rendkívül való Követül Gróf Ofalia fog Nápolyba menni, hogy a' Hertzeg Aszszonyt Fejedelmé számára megkérje.

Generális Zayas, a' ki 1825-ban a' Fő Várost a' kiraboltatástól (a' Bessieres Seregei által) megoltalmazta, Chiclanaban, a' hol magát megvonva élt, ágyában halva találtatott. Gyilkosa nem tudatik.

Murciában Jun. 4-ikén és 5-ikén újra földrengés volt; még pedig Almoradi és Torrevecija környékén igen erős rázkodtatással, úgy hogy a' lakosok azt vélték, hogy eljött utolsó órájuk. Azólta senkinek sints bátorsága többé ott lakni, és eltökéltették magokat a'

környéknek végképpen való oda hagyására.

Német Ország.

Münkhenben Verna és d'Oliveira Urak, Brasiliai Követségi Cavalierok, megkérték Ó Fge D. Pedro Tsászár számára Amália Leuchtenberg kis Aszszonyt (a' megboldogult Hertzegnek harmadik leányát) és Ó Kir. Magaságától Leuchtenberg Hertzegnétől egy audientzián oda ígérő feleletet nyertek. A' forma szerént való megkérésre még egy rendkívül való Követ várattatik. Az eljegyzés és Esketés, a' mint hallatszík, Augustus elején fog, Procuratio által, megessni, és a' Hertzeg Kis Aszszonyt a' testvére, Leuchtenberg Hertzeg kíséri el Brasiliába.

Orosz Ország.

Miolta a' Nagy Vezér tábora Jun. 11-dikén Kulavtsánál Gróf Diebitsch által megverettetett és széllyelszorotott, azolta semmi újabb hadi tudósítások a' tsatamezőről nem érkeztek. — Az Odeszszai Újság Jun. 24-dikén költ tudósításai Szilisztriáról. Jun. 4-dik és 5-dikeig terjednek. Ezen napokon nagy erővel kitaptak a' Törökök a' várból és sántzaitból, hogy az Oroszoknak vívó árkaikat elfoglalják, de véres verekedés után, vissza üzettek. A' szökevények állítása szerént 900 emberre ment az ellenség vesztesége, holtakban és sebesebben. A' várból kiszökött Moldvaiak beszélík, hogy a' Szilisztriai lakosok sehol sem találnak menedék helyet bombáink előtt; hogy az ágyukkal rakva volt bástyák mind feletle igen megrongáltatták, és rövid nap nem lesz azokat mivel oltalmazni.

Odeszszá Jun. 27-dikén. Megértvén

az Orosz Tsászár, mely hatalmasan ol-
talmazta a' Merkur nevű brigget annak
Kapitánnya Rozárszky két török lí-
nea hajó ellen, ezen vitéz Tisztet máso-
dik rangú Kapitánnyá tette, Sz. György
4-dik rangú vitézévé, és Maga Adjután-
sává nevezte. A' hajón lévő minden Tisz-
tek egyrangal feljebb emeltettek Tisztsé-
gekben; az Altisztek és hajós legények
mind katonai érdem jeleket, és holtok
napjáig két annyi penziót nyernek, mint
a' mennyi a' rendes fizetések. Ezentúl
végre a' Merkur brigget Sz. György zász-
lója fogja ékesíteni.

Gróf Paskevits - Erivánszki
Tiflisben Máj. 24-kén nagy bált adott
Chosrew-Mirza Persa Hertzegnek
tisztelőt. A' Hertzegnek magaviselete
igen nyájas és egészen Európai, mely
ott közönséges figyelmetességet gerjeszt-
ett. — Máj. 28-kán elment Tiflisből Gróf
Paskevits Akalkalakiba, a' hol a'
Kaukázusi Tábornak fő ereje áll, hogy
táborozását a' Törökök ellen ismét el-
kezdje.

Báró Humboldt Sándor, és Úti-
társai Professor Ehrenberg és Rose
Urak, Jun. 8-kán Kásánban voltak.

Frantzia Ország.

Chatelain Úr a' Courier
Français Szerkeztetője, Újságlevelé-
nek egy botránkoztató tikkelyéért —
mellyben egy új Bibliai festések dítséré-
se közben a' mondatik, hogy a' szent
tárgyú Festéseknek p. o. a' Rafael Ma-
donnájának betse és szívemelő tulaj-
donsága meg marad még akkor is mi-
dön többé a' Keresztyén Hit nem lesz
'sa' t. — 5 hónapi fogságra és 600 Frank
birságra büntetett.

A' Journal du Commerce, Al-
gíról Livornon keresztül vett levelek
után, tévelygésnek állítja azon hírt,

melly szerint a' Szultán az Algiri Dey-
nek parantsolatot küldött volna, hogy
Frantzia Országgal, akármilyen feltétel alatt
békességet kössön.

Magyar Ország.

Szent-Miklósról Jun. 26. Ns
Liptó Vármegyében a' Tiszti Szék-újít-
ás Jun. 23-dikán tartott Nagy Méltósá-
gú Gróf Illésházy István Örökös és
valóságos Fő Ispány Ó Exeja előlülése
alatt.

Első Al-Ispánnak választatott Tekin-
tetes Túrótz Divéki és Nagy Palugyay
Plathy Gáspár Úr.

Második Al-Ispánnak egyező közaka-
rattal meghagyatott Tek. Palugyay
János Úr; valamint Fő Notáriusnak Tek.
Luby Boldizsár Úr, és a' többi Jegy-
ző Tisztek is meghagyattak. Fő Hadi
Adószedő Tek. Madocsányi Imre Úr.
Megyei Fő Adószedő Tek. Potornay
Miklós Úr, — Al-Adószedők: TT. Szent
Ivánnyi Maximilián, és Plathy Donát
Urak. Fő Fiscalis Tek. Pongrácz Pé-
ter Úr. Al-Fiscalis Tek. Détrich Dániel
Úr. Fő Szolga Bírák: a' Keleti Já-
rásban, T. Szmretsányi Imre Úr
meghagyatott; a' Déliben T. Palugyay
Farkas Úr; az Éjszakában T. Okolitsá-
nyi Márkus Úr, a' Nyúgotiban T. Rá-
dy Ferentz Úr. Al-Szolgabírák TT. Tu-
ranszky Péter, Ifj. Palugyay Elek;
Andaházy Ágoston Urak. Esküdtek:
TT. Szmretsányi Gusztáv; Csem-
niczky László; Lehoczky Fridrik,
Ifj. Thuránszky Péter Urak. A' töb-
bi Tiszt Urak hivatalaikban Ó Excellen-
tziája által megerősítették.

Szentesen, Jun. 25-dikán.

A' Magyar Kurírnak idei árkusaiban
a' szőlőkről való betses tudósításokat más

Természet-barátaival együtt én is örömmel olvastam. Az, a' mit a' tre volte szőlő fajról olvastunk, alkalmatosságot ad nékem saját tapasztalásom közlésére; a' mi itt figyelmeztetésül talán nem lesz szükségtelen. — Házi kertemben neveltem hat esztendő óta egynehány sor lugas szőlőt, a' nálunk esmeretes fajtákból a' kedvesebbeket. Megvallom, hogy tsak itt kezdettem e' nemes tsemete művelésére ügyelni. A' többek közt figyelmeztem arra, hogy a' tökéek minél tökéletesebben megnevelhessék gerézdjeiket: e' végett harmadéve még virágzás előtt a' gerédek felett eltsipkedtem az új hajtások végeit, de a' gerezdetskéek felett 2 vagy 3 levelet meghagytam, hogy a' nap heve ellen oltalom, és a' bészívott harmat 's esső által nevelő eszköz lenne. A' meddő tser vesszőket, és az olyan új hajtásokat is, mellyek jövendőre meghagyandók nem valának, letördeltem. — 's mit láttam 6—10 nap múlva? a' meghagyott felső 2 vagy 3 Levél alatt rendszerént gerezdékekkel bugygyantak ki a' bimbók; és az ilyen herélt vesszőkön vólt katsok vagy bajuszok is gerézdtskékké váltak, rajtok számtalan szőlőszem bimbótskák fakadván, úgy hogy ezekből kissebb nagyobb, 50,100 szemmel is rakott billengek lettek; és Octoberben tökéletesen megérték. Virágzás után ismét tisztogatván a' buja növéseket, és némelly meddő erős venyégéket is herélgelvén: ezeken is támadtak néha új gerezdetskéek. Ez az első vak szerentse figyelmetessé tóvén; tavaly mikor már a' kis gerédek kimutatták magokat; megmustráltam sorra a' tökéket, és a' meddő vesszők hegyeit is eltsipkedtem: ezek is termést hoztak hirtelen. A' hónaly haj-

lásokat gondosan letördeltem. — Észrevettem azonban, hogy nem mindenik fajta töké engedi magát így kényszeríteni termésre. Az idén több oldalra figyelmezek; annyit bizonyosan tudok, hogy a' fehér és fekete Ketsketsetsű, kivált a' fehér muskatály mindenkor szófogadó vólt; a' fekete tök szőlő, és a' petreselyem ritkán; a' fehér hajor soha sem engedelmekedet. Nem lehetetlen azonban, hogy nem a' fajta tett ebben különbséget, hanem a' tökéek sajátága; t. i. némely tökéek (vagy talán fajok is?) szer felett buján hajlják a' gajjakat, a' gerédeket pedig igen szükön. Ennyit általjában mondhatok: hogy Látogatóim tsudálkoztak bőv termésemen, kiknek tréfálva mutogattam, miképpen tudom kényszerítve száporítani a' termést. Eppen ezért tartám kötelességemnek e' figyelmeztető tsékély jegyzőkeket. Figyelmezzünk többen is reá, hogy több örömrünk 's hasznunk legyen! — Hát ha mindenik szőlőfaj tre volte tudna lenni? — Még ez egyet jegyzem meg: én őszszelszeretem a' szőlő metszést megtétetni; és az említett fiatal tökéim soha télre bé fedve a' szokás szerént nem vóltak, hanem tsak ásóval pubitódott meg a' környékeken a' föld.

Dobosy Mihály,
Predikátor.

A' pénz folyamat Július 9-dikén;
közép ár:

A'Státus' 5p. Centes Obligátzióji 99
Az 1820-béli sorsosok, —
Az 1821-béli hasonlók, —
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 54 3/8 for. keltek, mind Conv
A'Bank-Aktziák keltek 1111 9/10 forinton
Conv. Pénzben.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)